

14 ta' Marzu, 1951.

Imhalef:

L-Onor. Dr. W. Harding, B.Litt., LL.D.

Antonio Formosa *versus* Carmelo Mercieca (*)**Lokazzjoni — Hanut — Etaltazzjoni ta' l-Oggett —
Dolo — Frode.**

Il-fatt li wiehed ifalhar il-haga tieghu, meta jigi biez ibiegħha jew jikriha, ma jikkostitwiz motiv li jwagga' l-ftehim jekk il-fatti ma jkunz jikkorrispondu ma' dak il-ftehim, sakemm ma jkunz hemm dolo jew frode da parti ta' min ezalta dik il-haga u l-akkwrent setu' konვენjentement jikkonstata l-kwalità tal-haga qabel ma kkontratta.

Fil-każ preżenti dan il-prinċipju gie applikat kontra l-konvenut li ma riedx iħallas rigal li huwa kien obligu ruħu li jħallas in Konnessjoni mal-kirja ta' hanut, għax dak il-hanut ma kienx jirrendi l-profitti li sid il-hanut kien fteħar li jirrendi.

Il-Qorti, — Rat iċ-ċitazzjoni li biha l-attur ippremetta li hu kien jiddetjeni b'lokazzjoni l-hanut Birzebbuġa, Pretty Bay, numru 22. għal perijodu ta' erba' snin mit-12 ta' April 1949, u għal erba' snin di rispetto sussegwenti, oltre kondizzjonijiet oħrajn, minn għand il-proprjetarja Veneranda armla Longobardo, u dana in forza ta' kuntratt fl-atti tan-Nutar Robert Girard tal-11 ta' April 1949; illi l-konvenut obligu ruħu lejn l-attur illi jagħtih kumpens ta' £100 kwante volte l-istess attur jakkonsenti għar-rexissjoni ta' l-imsemmi kuntratt tal-lokazzjoni, u sabiex l-istess konvenut jottjeni huwa stess minn għand il-proprjetarja l-konċessjoni ta' l-istess hanut in lokazzjoni; illi b'att ta' l-istess Nutar Robert Girard tat-13 ta' Lulju 1949 (dok. A) l-attur u l-proprjetarja tal-fond, Veneranda Longobardo, irrexxindew u annullaw għall-finijiet u l-effetti kollha tal-liġi l-imsemmi kuntratt tal-lokazzjoni mill-istess data, u l-proprjetarja Longobardo fl-istess att ikkonċediet il-lokazzjoni lill-konvenut tal-hanut imsemmi, u għalhekk l-attur eżegwixxa integralment l-obligazzjoni li assumu mal-konvenut; u li, ċjò non ostante, il-konvenut, interpellat, irrifjuta illi jħallas lill-attur il-kumpens konvenut ta' £100; u talab li, premissi d-dikjarazzjonijiet u l-provvedimenti meħtieġa, il-

(*) Konfermata fl-Appell, 14. 5. 1951

konvenut jigi kundannat iħallas lill-attur is-somma ta' £100 in eżekuzzjoni ta' l-obligazzjoni minnu assunta bhala kumpens tar-rexissjoni u annullament tal-kuntratt ta' lokazzjoni bejn l-istess attur u Veneranda Longobardo, tal-ħanut numru 22 Pretty Bay, Birżebbuġa — liema rex'issjoni u annullament saru bl-att tan-Nutar Robert Girard fit-13 ta' Lulju 1949. Bl-imghax legal: mid-data ta' l-imsemmi kuntratt u bl-ispejjeż. inkluzi dawk ta' l-ittra uffiċjali tal-20 ta' Awissu 1949, kontra l-konvenut interpellat għas-sbizzjoni;

Omissis;

Trattata l-kawża, ikkunsidrat;

Mill-provi deher illi r-rigal ta' £100 gie miftiehem.....;

Fil-meritu, ir-rigal ta' £100 hu dovut. Li kien hemm dan il-ftehim mhux miċhud mill-konvenut. Il-konvenut jippretendi li ma għandux iħallas ir-rigal għax il-ħanut ma rrendiex dawk il-profitti li semmielu l-attur. Apparti li ma jirriżultax li l-attur semmielu xi haġa li ma kienetx sewwa, hu paċifiku illi, sakemm ma hemmx dolo jew frode, l-eżaltazzjoni tal-haġa ma twaqqax il-ftehim. Kif osservat il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili tal-Maestà Tiegħu r-Re f'materja analoga, fil-kawża "Mercieca vs. Farrugia", 14 ta' Jannar 1916, "la esaltazione della qualità della cosa venduta per parte del venditore, la ripromissione di sperati vantaggi o profitti per allettare il compratore, non sono qualificabili come condizioni dalle quali si fosse fatta dipendere la vendita, quando la realtà dei fatti poteva essere convenientemente constatata dall'accorto compratore, il quale deve imputare a se stesso le conseguenze della propria facile credulità, finchè non si tratta di dolo o frode" (ara fl-istess sens Appell "Barbara vs. Vella", 19 ta' April 1940);

Għalhekk;

Tiddeċidi billi tilqa' t-talba; bl-ispejjeż.